

УДК 378.091(477)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.339894>

Оксана Вінтоняк, кандидат філологічних наук,
завідувач кафедри педагогіки та методик навчання
освітніх галузей і технологій початкової освіти
Коломийського педагогічного фахового коледжу
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0040-3582>

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УЧИЛИЩ І КОЛЕДЖІВ УКРАЇНИ (90-ті рр. XX – ПОЧАТОК XXI ст.)

У статті здійснено аналіз основних форм, напрямів і репрезентативних здобутків наукової діяльності викладачів педагогічних училищ і коледжів України у 90-х рр. XX – на початку XXI ст. Проаналізовано еволюцію тематики науково-методичних досліджень педагогічних училищ і коледжів, які виступали організаторами науково-методичних конференцій і семінарів різних рівнів, співпрацювали з академічними установами та університетами в реалізації науково-дослідницьких проєктів, розвивали видавничу діяльність і намагалися налагодити видання власних часописів.

Ключові слова: педагогічне училище; педагогічний коледж; наукова робота; науково-методична робота; фахова передвища освіта.

Табл. 1. Літ. 14.

Oksana Vintoniak, Ph.D. (Philology),
Head of the Pedagogy and Teaching Methods
Educational Fields and Technologies of the Primary Education Department,
Kolomyia Pedagogical College
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0040-3582>

SCIENTIFIC ACTIVITY OF TEACHERS IN PEDAGOGICAL SCHOOLS AND COLLEGES OF UKRAINE (1990s – EARLY 21st CENTURY)

This article analyzes the main forms, directions, and representative accomplishments of scientific activity by teachers of pedagogical schools and colleges in Ukraine during the 1990s and early 21st century. The paper explores how this issue is reflected in the Law of Ukraine “On Professional Pre-Higher Education” (2019) and in the founding documents of the studied educational institutions. It highlights the peculiarities of the scientific activity of teachers in pedagogical colleges that have the status of higher education institutions and professional pre-higher education institutions, where it has a more pronounced instructional and methodological focus.

The article analyzes the evolution of topics in scientific-methodological and experimental research conducted in pedagogical schools and colleges. This evolution is examined in the context of updating the pressing problems and challenges related to the development of teachers’ professional skills and the competency-based approach in training future specialists.

It is shown that pedagogical schools and colleges acted as active organizers of scientific-methodological conferences and seminars of various levels, collaborated with academic institutions and universities on research projects, and served as platforms for their practical testing. These institutions developed publishing activity and sought to establish their own academic journals. The article describes the transformation of their publication activity. In the 1990s and early 2000s, it was mainly limited to the preparation and publication of instructional and methodological materials. In the following decade, the trend toward increasing the share of academic works, such as professional articles and monographs, became more significant.

Fruitful research activity was conducted within departments, subject (cycle) commissions, and sometimes within the methodological offices of pedagogical schools and colleges. The article summarizes the valuable and productive experience of their scientific activity in these areas.

Keywords: pedagogical school; pedagogical college; scientific work; scientific and methodological work; professional pre-higher education.

Постановка проблеми. Труднощі та особливості вивчення означеної в назві статті проблеми полягають у тому, що за досліджуваного періоду в педагогічних училищах та коледжах не було вироблено консенсусного розуміння базових понять, що позначали основу їх діяльності: “методична робота”, “навчально-методична робота”, “науково-методична робота”, “наукова робота”. У них вкладали різний зміст, існувала їх різна структура, інші характеристики. Така си-

туація впливає з аналізу матеріалів е-архівів понад 30 чинних фахових педагогічних коледжів (ФПК). Порушене питання не прояснює і профільний Закон України “Про фахову передвищу освіту” (2019). Так, у ст. 6 документа до складників (компонентів) системи фахової передвищої освіти (ФПО) відносять “науково-методичні (навчально-методичні) установи” (п. 6), тобто два означені поняття фактично уніфікуються. А ст. 29 п. 6 як одне з основних завдань закладів фахової передвищої

освіти (ЗФПО) визначає забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі теоретичного та практичного навчання, дослідницької та інноваційної діяльності [12].

Аналіз останніх досліджень з порушеної проблеми виявив неоднозначну історіографічну ситуацію. З одного боку, вітчизняні дослідники зосереджені на вивченні наукової діяльності університетів, водночас коледжі, технікуми, училища залишалися поза їхніми інтересів. Це стосується і періоду, коли останні мали статус вищих навчальних закладів (ВНЗ) I–II рівнів акредитації. З іншого боку, нагромадився певний масив студій, що розкривають історичне становлення, управління, освітню діяльність, інші аспекти функціонування та розвитку педагогічних училищ і коледжів (М. Братко, О. Біляєва, Н. Грона, О. Домінський, Т. Іщенко, М. Козій, Р. Курок, П. Лузан, Р. Найда, Т. Равчина, В. Радкевич, А. Соя, Л. Сумбаєва, І. Хижняк, М. Хоменко, Г. Шемелюк, О. Шаров та ін.). Утім, наукова діяльність означених закладів освіти фактично не розглядалася. Пропонована стаття сприяє заповненню цієї прогалини.

Мета статті – здійснити предметний аналіз основних форм, напрямів і репрезентативних здобутків наукової діяльності викладачів педагогічних училищ і коледжів України у 90-х рр. XX – на початку XXI ст.

Виклад основного матеріалу. Хоча, як відзначалося, методична (навчально-методична) та науково-методична і наукова робота природно взаємопов'язані, її два останні різновиди мають сутнісно-змістову специфіку. Зважаючи на тенденцію щодо виокремлення та посилення значущості науково-дослідницького напрямку діяльності педагогічних училищ і коледжів за досліджуваного періоду, варто відзначити певний “нормативно-правовий дисонанс”. У Законі України “Про вищу освіту” (2002), згідно з яким вони мали статус ВНЗ I–II рівнів акредитації, наявне поняття “наукова діяльність”. Однак у Законі України “Про фахову передвищу освіту” (2019) його вилучили з переліку основних завдань ЗФПО й узагалі в ньому відсутній розділ щодо наукової, науково-дослідної діяльності [12]. При цьому досліджувані педагогічні ЗФПО під час розробки своїх приписів і планів щодо її розвитку за інерцією покликаються на означений документ.

За окреслених умов найбільш активно наукова діяльність розвивається в коледжах, які, згідно із чинним законодавством, мають статус ЗВО. Показовим прикладом слугує “Положення про організацію наукової та науково-дослідної діяльності” Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу (Г-ПК), де вона визначається як невід’ємний складник освітньої діяльності, що забезпечує інтеграцію наукової, навчальної та виробничої діяльності.

Документ передбачає проведення фундаментальних і прикладних досліджень на основі сучасних міждисциплінарних підходів, застосування наукової методології, тематичних інформаційних ресурсів тощо. Безпосереднє управління цією діяльністю покладається на заступника директора з наукової роботи, який має тісно співпрацювати з ученою радою та кафедрами [10].

У багатьох педагогічних коледжах зі статусом вишів, як і в університетах, діють науково-методичні ради. Так, відповідно до “Положення про науково-методичну роботу” у Луцькому педагогічному коледжі вона є дорадчим органом, який здійснює моніторинг, аналіз, координацію, планування та розробку рекомендацій щодо її вдосконалення. Йому надано повноваження щодо експертизи рукописів наукових, методичних та навчальних видань викладачів, організації науково-практичних конференцій, узагальнення передового досвіду, організації навчально-методичної роботи факультетів і кафедр тощо [9].

Зважаючи на традиції і досвід, науково-методична та наукова діяльності коледжів зі статусом ЗВО має виразну освітньо-прикладну спрямованість, що в цьому сенсі більшою мірою наближає їх до ФПК, аніж до університетів. Поряд з означеними вище документами, про це виразно свідчать визначені статутом Барського Г-ПК ім. М. Грушевського завдання науково-методичної роботи: створення умов для підвищення кваліфікації педагогів, розвиток їх педагогічної майстерності і розкриття творчого потенціалу; співпраця з вітчизняними і зарубіжними закладами освіти з підготовки наукових досліджень і розширення науково-інформаційного освітнього простору тощо. Їх реалізація передбачає організацію науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів, тематичних читань, творчих конкурсів, олімпіад, вебінарів тощо [13].

Водночас виявлено ситуацію, коли педагогічні ЗФПО висувають завдання наукової діяльності ідентичні з університетами. Ідеться, наприклад, про “Стратегії розвитку” Львівського ФПК: у документі визначено такі її пріоритети: розвиток співпраці з установами і організаціями з розробки і впровадження результатів дослідницьких розробок; сприяння академічній мобільності; стимулювання викладачів до підготовки статей у наукометричних виданнях Scopus і Web of Science тощо [14].

Означену ситуацію відображає репрезентативна вибірка тем науково-методичних та експериментальних досліджень педагогічних училищ і коледжів на початку XXI ст. (табл. 1). Окрім виразної дидактичної спрямованості, відзначаємо тенденцію щодо її модернізації відповідно до актуалізації чергових проблем і викликів розвитку професійної майстерності викладачів і компетентісного підходу до підготовки майбутніх фахівців.

Таблиця 1

**Вибірка тем науково-методичних досліджень педагогічних училищ та коледжів
на початку XXI ст.**

Заклад освіти	Тематика досліджень за роками затвердження (виконання)
	2000 – перша половина 2010-х рр.
Барський ПК*	Від творчості викладача до творчості студента
Бериславський ПК	Особистісно орієнтована взаємодія викладачів та студентів у процесі впровадження освітніх технологій і науково-пошукової діяльності під час підготовки молодшого спеціаліста
Бродівський ПК	Розвиток у студентів професійного педагогічного мислення. Формування педагога-майстра через розбудову системи традиційної і нетрадиційної науково-педагогічної роботи
Дубенський ПК	Роль предметно-методичних (циклових) комісій у впровадженні модульно-рейтингової технології навчання, модернізації підготовки педагогічних кадрів, поліпшення методичної, комп'ютерної, практичної підготовки молодших спеціалістів
Коростишівський ПК	Забезпечення високої якості професійно-практичної підготовки студентів на основі впровадження нового покоління галузевих стандартів та комплексного підходу до навчально-виховного процесу
	Друга половина 2010-х – початок 2020-х рр.
Бериславський ФПК	Створення інноваційно-освітнього простору як фактор розвитку професійних компетентностей педагогів в контексті Нової української школи
Білоцерківський Г-ПК	Система наступності в розвитку професійної мобільності майбутніх педагогів у комплексі ліцей-коледж
Бродівський ФПК	Розвиток у студентів професійного педагогічного мислення
Київський П-ПФК**	Теорія і практика професіоналізації педагогічного персоналу у сфері освіти дорослих
Коростишівський ФПК	Від інноваційного змісту фахової освіти через педагогічну майстерність викладача до формування компетентнісної особистості майбутнього вчителя
Конотопський І-ПФК***	Формування зелених навичок (green skills) у здобувачів освіти в освітньому середовищі закладу освіти
Первомайський І-ПФК	Формування зелених навичок (green skills) в освітньому середовищі закладу професійної освіти

* ПК – педагогічний коледж

** П-ПФК – професійно-педагогічний фаховий коледж

*** І-ПФК – індустріально-педагогічний фаховий коледж

Нариси про розвиток педагогічних училищ, коледжів, технікумів у багатотомнику “Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку” (2011–2012), “Енциклопедії педагогічна освіта України” (2010) та матеріали е-архівів засвідчують їх копітку системну організаційну наукову та науково-методичну роботу за досліджуваного періоду. Це знайшло вияв у проведенні на базі означених закладів освіти численних науково-методичних конференцій, семінарів, педагогічних читань регіонального, усеукраїнського та міжнародного рівнів.

Як приклади системної діяльності в цьому напрямі, відзначмо досвід чинних у 2000–2010-х рр. у Бродівському педколеджі семінарів “Нові педаго-

гічні технології” та “Актуалізація особистісно зорієнтованого навчання”, які набули обласного рівня завдяки участі вчених з академічних установ і ЗВО та вчителів ЗЗСО Львівщини [3, 186–187].

Наукова та дослідно-експериментальна праця педагогічних училищ і коледжів проводилася у співпраці з академічними установами та університетами України. Завдяки таким зв'язкам національним майданчиком з розробки та апробації інноваційних моделей і технологій підготовки педагога професійного навчання стала створена 1998 р. у Київському професійно-педагогічному коледжі ім. А. Макаренка науково-дослідна лабораторія Інституту педагогіки і психології педагогічної освіти АПН України. Результати її науково-дослід-

ної праці стали важливим орієнтиром для розробки державних стандартів та освітніх програм підготовки майстрів виробничого навчання [6].

Статусу всеукраїнського експериментального майданчика набув і Білоцерківський Г-ПК. У 2018–2023 рр. на його базі за участі п'яти університетів України та Польщі реалізувався багатоступінний експеримент “Система наступності в розвитку професійної мобільності майбутніх педагогів у комплексі ліцей-коледж”. Спільно із зарубіжними партнерами в коледжі також успішно впровадили проєкт щодо викладання іноземних мов у ЗЗСО за іноземними підручниками [4].

Відстежуємо тенденцію, згідно з якою зі зростанням досліджуваними закладами освіти статусу ВНЗ І–ІІ рівнів акредитації поряд з підготовкою навчально-методичних матеріалів як складника науково-методичної роботи активізувалася публікаційна діяльність викладачів. У 2000-х – першій половині 2010-х рр. переважала її навчально-методична спрямованість. Наприклад, викладачі Володимирського ФПК такого роду розробки публікували в дитячих часописах “Розкази онуку”, “Розквітай, дитячий садок”, а також відзначалися МОН України за видання методичного збірника “Оселя науки і добра” (2000–2003). На обласних і всеукраїнських виставках ВНЗ І–ІІ рівнів акредитації почесними грамотами і дипломами МОН України та управління освіти і науки Волинської ОДА було відзначено понад десять виданих викладачами коледжу монографій і навчальних посібників. З-поміж них – унікальні праці, які безпосередньо стосуються теми нашого дослідження: “Формування професійної компетентності майбутніх вихователів в умовах педколеджу” (Н. Гавда, В. Микало), “Організація виховної роботи у студентському гуртожитку” (Л. Мечнік, О. Власенко) “Творчий педагог – фундатор формування творчої особистості” (О. Білик) та ін. [2, 287; 7].

Окремі заклади освіти пишаються глибокими традиціями наукової діяльності. Так, у 1930-х рр. у педагогічному училищі, наступником якого став Прилуцький Г-ПК, працювали знані українські вчені-психологи, історики освіти, філологи М. Демков, О. Щербина, В. Маслов та ін. Наприкінці 2000-х рр. коледж мав один з найвищих серед ВНЗ І–ІІ рівнів акредитації України відсоток викладачів з науковими ступенями (з 87 – 13 кандидатів наук). Їхня чисельність зросла у 2010-х рр. завдяки захисту понад десяти дисертацій у галузях педагогіки, психології, історії, української філології, математики, методики трудового навчання і фізичного виховання, культурології, політології [11, 135].

Хоча, зважаючи на науковий потенціал і характер діяльності, досліджувані заклади освіти було важко проводити фундаментальні студії, вони істотно просунулися в підготовці прикладних досліджень, орієнтованих на вдосконалення професій-

ної підготовки майбутніх фахівців. Це виявлялося в спрямуванні творчого потенціалу викладачів на розробку чергових науково-методичних тем (табл. 1) та виконання різного штибу дослідницько-експериментальних проєктів.

Зважаючи на сутність поняття-феномена “наукова школа”, важко говорити про їх повноцінну сформованість у педагогічних училищах і коледжах. Однак саме в такому формулюванні йдеться в історичних нарисах і документальних матеріалах про їх діяльність у Бродівському педколеджі. У другій половині 1990-х – 2010-х рр. тут діяли “наукові школи” кандидатки педагогічних наук Г. Адамів “Актуальні проблеми активізації пізнавальної самостійності майбутнього вчителя”. На її базі проходили міжнародні й всеукраїнські наукові конференції, діяв психолого-педагогічний лекторій, а члени видали близько десяти навчальних посібників з актуальних проблем теорії та практики навчання і виховання. Такою ж активністю відзначалася діяльність засновника “наукової школи історичного краєзнавства України” працівника коледжу Б. Кривошини. Її представники вивчали архітектурні пам'ятки Західного регіону України, збирали спогади учасників визвольних змагань, видавали альманах “Хроніка минувшини” та науково-популярні нарис про історичні місця краю тощо [3, 186–187]. Отже, на відміну від класичних академічних наукових шкіл, їхню діяльність у коледжах вирізняла дидактична й науково-просвітницька спрямованість.

Плідна науково-дослідницька праця проводилася на рівні відділень, предметних (циклових) комісій, подекуди методичних кабінетів училищ і коледжів. Прикладом може слугувати 30-річний досвід наукової діяльності дошкільного відділення Володимирського ФПК ім. А. Ю. Кримського. У середині 1990-х рр. його працівники за погодженням з обласним та міським управліннями освіти здійснили педагогічний експеримент щодо підвищення ефективності праці груп з короткочасним перебуванням дітей при базових ЗДО, де студенти походили практику. Це дало змогу виробити альтернативну до традиційної системи суспільного виховання модель і ввести її в структуру підготовки майбутніх фахівців [2, 286–288]. У 2004–2008 рр. на базі навчально-виховного комплексу “Дзвіночок” провели експериментальні дослідження з проблем комунікативно-мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку. Його результати узагальнено в наукових статтях “Співпраця одностороння” (Педагогічний пошук. 2006. № 2) і навчальному посібнику “Розвиток та навчання дітей рідного мовлення: аспекти мовленнєвого спілкування, авторські технології досвід” (за редакції В. Лихолетової, 2007).

Таке ж загальнодержавне значення мало проведене в 2005–2006 рр. на базі Дубенського педагогічного коледжу пілотне експериментальне дослідження щодо реалізації модульно-рейтингової сис-

теми навчання як засобу організації позааудиторної самостійної роботи студентів [2, 288]. Пропагується досвід Олександрійського ФПК з використання онлайн-сервісів зі створення дидактичних матеріалів (інтерактивні завдання, відеоролики, комікси) для навчального процесу. Для цього використовується адаптований українською мовою сервіс Canva, який, має безліч шаблонів для редагування та зручний у користуванні. Підготовлені за його допомогою матеріали розвивають творче мислення та дослідницькі навички студентів [1].

Матеріали е-архівів досліджуваних закладів освіти засвідчують поступову трансформацію їх публікаційної активності. У 1990-х – на початку 2000-х рр. вона загалом обмежувалася підготовкою та виданням навчально-методичних матеріалів. За наступного десятиліття посилюється тенденція щодо зростання питомої ваги наукових праць, зокрема фахових статей і монографій, здебільшого підготовлених за матеріалами дисертацій. На початку 2020-х рр., поряд з навчальними посібниками, вони становили основу наукового доробку педагогічних коледжів. На окреме відзначення заслуговують здобутки викладачів Луцького педколеджу, які лише в 2020–2021 рр. опублікували понад 20 статей у журналах, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science [5].

У тісному зв'язку з методичною та науковою працею здійснювалася видавнича діяльність педагогічних училищ і коледжів. На розвиток ними власної поліграфічної бази, зокрема видання підручників і навчальних посібників, спрямовує Закон України “Про передвищу фахову освіту” (ст. 30, п. 12) [12]. У подібному форматі ця ділянка роботи прописується в їх установчих документах. Вона нарощувалася в комплексі з розвитком матеріально-технічної бази та ІКТ.

У 2010-х – на початку 2020-х рр. означена діяльність досягла якісно нового фахового та поліграфічного рівнів. Це виявилось у виданні не лише навчально-методичних, а й наукових видань – журналів, збірників, монографій, а також власних часописів. До прикладу, з регіонального до всеукраїнського зріс статус “Вісника науково-методичних досліджень”, який з 2012 р. видає Вінницький Г-ПК. Завдяки виступам на його шпальтах викладачів педагогічних ЗФПО України він став загальнонаціональною трибуною обговорення актуальних питань їх діяльності та розвитку. Високий фаховий рівень також вирізняє “Інформаційно-методичний збірник” Чернівецького ФПК (на 2025 р. з’явилося шість випусків), де публікувалися результати спільних науково-теоретичних та експериментальних досліджень викладачів і студентів.

Видавничу діяльність Івано-Франківського ФПК вирізняє системне видання матеріалів щорічних наукових конференцій викладачів і студентів, а також

проведення серійних тематичних всеукраїнських і міжнародних науково-методичних зібрань [8].

Луцький педагогічний коледж став одним з небагатьох такого виду закладів освіти, який спромігся видавати фаховий науковий часопис категорії “Б”. Започаткований ним 2021 р. кварталник “Академічні студії” має вісім тематичних розділів, що стали полем для обговорення науковою та освітньою спільнотою України проблем розвитку теорії та практики середньої освіти, історії педагогіки, порівняльної педагогіки, якості та управління освітою тощо.

Не всі спроби педколеджів налагодити видання власних науково-методичних часописів, які активізувалися в другій половині 2010-х рр., були успішними. З різних причин багато з них припиняли існування.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Проведений аналіз виявив чітку тенденцію щодо виокремлення наукової роботи викладачів педагогічних училищ і коледжів у самостійний значущий напрям їх професійної діяльності. Найбільш чітко вона виявилася у функціонуванні педагогічних коледжів, що мають статус ЗВО, а в тих, що є ЗФПО, вона більшою мірою пов’язана з навчально-методичною працею. В обох випадках заклади освіти активно працюють над розробкою своїх науково-методичних тем, які еволюціонують згідно із черговими освітніми викликами, виступають активними організаторами науково-методичних конференцій і семінарів різних рівнів, співпрацюють з академічними установами та університетами в реалізації науково-дослідницьких проєктів і виступають базою для їх практичної апробації, розвивають власну видавничу діяльність, налагоджують видання часописів тощо. Перспективи подальших досліджень убачаємо в предметному вивченні тенденцій та особливостей розвитку наукової діяльності здобувачів освіти педагогічних училищ і коледжів у 90-х рр. XX – першій чверті XXI ст.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бикова О.О., Тарасенко О.В. Використання онлайн-сервісів для створення сучасних публікацій в освітньому процесі. *Фахова передвища і професійна освіта: теорія, методика, практика: матер. III Всеукр. наук.-практ. конф.* Київ: Науково-методичний центр ВФПО, 2022. С. 186–190.
2. Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Волинська область / ред. рада вид. В.Г. Кремень та ін. Київ: Знання України, 2009. 415 с.
3. Вища педагогічна освіта і наука України: історія сьогодення та перспективи розвитку. Львівська область / ред. рада вид.: В.Г. Кремень та ін. Київ: Знання України, 2012. 267 с.
4. Звіт про діяльність Комунального закладу Київської обласної ради “Білоцерківський гуманітарно-педа-

гогічний фаховий коледж” в 2022/2023 навчальному році. URL: <https://drive.google.com/file/d/1DNmRJkcBqrUqmmg5->

5. Інформація про штатних науково-педагогічних працівників КЗВО “Луцький педагогічний коледж” Волинської обласної ради, які мають наукові публікації у виданнях, які індексуються наукометричними базами Scopus та Web of Science Core Collection. URL: <https://lpc.in.ua/wp-content/uploads/2023/09/1.pdf>.

6. Київський професійно-педагогічний фаховий коледж ім. А. Макаренка. URL: https://kppk.com.ua/_index.html

7. Методична робота. Володимирський педагогічний фаховий коледж ім. А. Кримського. URL: <https://vvpc.com.ua/node/423>.

8. Наукові видання Івано-Франківського фахового коледжу. URL: <https://ifk.pnu.edu.ua/naukovi-vydannia/>

9. Положення про науково-методичну раду Комунального закладу вищої освіти “Луцький педагогічний коледж” Волинської обласної ради. Луцьк, 2021. 13 с. URL: <https://lpc.in.ua/wp-content/uploads/2023/06/83.pdf>

10. Положення про організацію наукової та науково-дослідної діяльності у Комунальному закладі вищої освіти “Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж”. URL: <https://vgpk.edu.ua/normativni-dokumenty>.

11. Прилуцький гуманітарно-педагогічний коледж імені І. Я. Франка. *Енциклопедія педагогічної освіти України*. Київ: Ін-т Біографічних досліджень, 2010. С. 133–135.

12. Про фахову передвищу освіту: Закон України від 6.06.2019 р. № 2745-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2019, № 30, ст.119. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>.

13. Статут Комунального закладу вищої освіти “Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла Грушевського” (нова редакція). Бар, 2020. 22 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/12zhNI3NMOBcPrXK3xxvdUzSVNZ5tFMY>

14. Стратегія розвитку відокремленого структурного підрозділу “Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка” на 2021–2024 pp. Львів, 2021. 7 с. URL: <https://pedcollege.lnu.edu.ua/en>.

REFERENCES

1. Bykova, O.O. & Tarasenko, O.V. (2022). Vykorystannia onlain-servisiv dlia stvorennia suchasnykh publikatsii v osvithnomu protsesi [Using online services to create modern publications in the educational process]. *Fakhova peredvyshcha i profesiina osvita: teoriia, metodyka, praktyka: mater. III Vseukr. nauk.-prakt. konf.* – Specialized higher education and professional education: theory, methodology, practice: materials of the III All-Ukrainian scientific-practical conference. Kyiv, pp. 186–190. [in Ukrainian].

2. Vyshcha pedahohichna osvita i nauka Ukrainy: istoriia, sohodennia ta perspektyvy rozvytku. Volynska oblast [Higher pedagogical education and science of Ukraine: history, present and development prospects. Volyn region]. (Ed.). V.H. Kremen et al. Kyiv, 2009. 415 p. [in Ukrainian].

3. Vyshcha pedahohichna osvita i nauka Ukrainy: istoriia sohodennia ta perspektyvy rozvytku. Lvivska oblast (2012). [Higher pedagogical education and science of Ukraine: history, present and development prospects. Lviv region]. (Ed.). V.H. Kremen et al. Kyiv, 267 p. [in Ukrainian].

4. Zvit pro diialnist Komunalnoho zakladu Kyivskoi oblasnoi rady “Bilotserskivskiyi humanitarno-pedahohichnyi fakhovyi koledzh” v 2022/2023 navchalnomu rotsi [Report on the activities of the Municipal Institution of the Kyiv Regional Council “Bila Tserkva Humanitarian and Pedagogical Professional College” in the 2022/2023 academic year].

Available at: <https://drive.google.com/file/d/1DNmRJkcBqrUqmmg5-> [in Ukrainian].

5. Informatsiia pro shtatnykh naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv KZVO “Lutskiyi pedahohichnyi koledzh” Volynskoi oblasnoi rady, yaki maiut naukovi publikatsii u vydanniakh, yaki indeksuiutsia naukovometrychnymy bazamy Scopus ta Web of Science Core Collection [Information on full-time scientific and pedagogical employees of the KZVO “Lutsk Pedagogical College” of the Volyn Regional Council who have scientific publications in publications indexed by the scientometric databases Scopus and Web of Science Core Collection]. Available at: <https://lpc.in.ua/wp-content/uploads/2023/09/1.pdf>. [in Ukrainian].

6. Kyivskiyi profesiino-pedahohichnyi fakhovyi koledzh im. A. Makarenka [Kyiv Vocational and Pedagogical Professional College named after A. Makarenko]. Available at: https://kppk.com.ua/_index.html [in Ukrainian].

7. Metodychna robota. Volodymyrskiyi pedahohichnyi fakhovyi koledzh im. A. Krymskoho [Methodical work. Volodymyr Pedagogical Professional College named after A. Krymsky]. Available at: <https://vvpc.com.ua/node/423>. [in Ukrainian].

8. Naukovi vydannia Ivano-Frankivskoho fakhovoho koledzhu [Scientific publications of the Ivano-Frankivsk Professional College]. Available at: <https://ifk.pnu.edu.ua/naukovi-vydannia/> [in Ukrainian].

9. Polozhennia pro naukovo-metodychnu radu Komunalnoho zakladu vyshchoi osvity “Lutskiyi pedahohichnyi koledzh” Volynskoi oblasnoi rady (2021). [Regulations on the Scientific and Methodological Council of the Municipal Institution of Higher Education “Lutsk Pedagogical College” of the Volyn Regional Council. Lutsk]. Lutsk. Available at: <https://lpc.in.ua/wp-content/uploads/2023/06/83.pdf>. [in Ukrainian].

10. Polozhennia pro orhanizatsiiu naukovoї ta naukovodoslidnoi diialnosti u Komunalnomu zakladi vyshchoi osvity “Vinnytskyyi humanitarno-pedahohichnyi koledzh” [Regulations on the organization of scientific and research activities at the Municipal Institution of Higher Education “Vinnytsia Humanitarian and Pedagogical College”]. Available at: <https://vgpk.edu.ua/normativni-dokumenty>. [in Ukrainian].

11. Prylutskyi humanitarno-pedahohichnyi koledzh imeni I. Ya. Franka (2010). [Prilutsk Humanitarian and Pedagogical College named after I. Ya. Frank]. *Encyclopedia of pedagogical education of Ukraine*. Kyiv, pp. 133–135. [in Ukrainian].

12. Pro fakhovu peredvyshchu osvitu : Zakon Ukrainy vid 6.06.2019 r. [On professional pre-higher education: Law of Ukraine dated 06.06.2019]. No. 2745-VII. Bulletin of the Verkhovna Rada. 2019, No. 30, p. 119. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>. [in Ukrainian].

13. Statut Komunalnoho zakladu vyshchoi osvity “Barskyyi humanitarno-pedahohichnyi koledzh imeni Mykhaila Hrushevskoho” (nova redaktsiia) (2020). [Charter of the Municipal Institution of Higher Education “Bar Humanitarian and Pedagogical College named after Mykhailo Hrushevsky” (new edition)]. Available at: <https://drive.google.com/file/d/12zhNI3NMOBcPrXK3xxvdUzSVNZ5tFMY> [in Ukrainian].

14. Stratehiia rozvytku vidokremlenoho strukturnoho pidrozdlu “Pedahohichnyi fakhovyi koledzh Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka” na 2021–2024 rr. (2021). Lviv, 7 p. [Charter of the Municipal Institution of Higher Education “Bar Humanitarian and Pedagogical College named after Mykhailo Hrushevsky” (new edition)]. Available at: <https://pedcollege.lnu.edu.ua/en>. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 26.06.2025